

Akademia Europejska

4. spotkanie
23.04.2025 r.

koordynatorka Akademii
Joanna Różycka-Thiriet
j.rozycka@schuman.pl

Temat: MERCOSUR, Kanada i inni – międzynarodowe umowy handlowe Unii Europejskiej

Nasi goście:

- **prof. Łukasz Ambroziak**, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy

- **prof. Elżbieta Kawecka-Wyrzykowska**, Katedra Integracji i Prawa Europejskiego w Szkole Głównej Handlowej

SŁOWNICZEK

Umowy handlowe UE – są elementem wspólnej polityki handlowej, która należy do wyłącznych kompetencji UE (kraje członkowskie nie mogą samodzielnie zawierać umów handlowych). Unia zawiera umowy z państwami trzecimi, by zyskiwać dostęp do nowych rynków, redukować bariery handlowe, a przy okazji próbuje promować unijne wartości (takie jak prawa człowieka czy ochrona środowiska). Jest kilka rodzajów umów, w szczególności: **umowy o partnerstwie gospodarczym** (wspierają rozwój państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku), **umowy o wolnym handlu** z krajami rozwiniętymi i wschodzącym gospodarkami (wzajemne otwieranie się rynków), **układy stowarzyszeniowe** (postanowienie handlowe są elementem szerszych porozumień politycznych). Rada UE upoważnia Komisję do prowadzenia negocjacji z danym kraje i wydaje stosowne wytyczne. Komisja rozpoczyna negocjacje, a w ich trakcie informuje Parlament Europejski, informuje i zasięga opinii Rady UE. Po zakończeniu negocjacji Komisja przedkłada wniosek w sprawie decyzji o zawarciu (i ewentualnie o tymczasowym stosowaniu) danej umowy. Jeśli Parlament Europejski wyrazi zgodę, Rada UE ten wniosek przyjmuje (w kwestiach związanych z handlem Rada stanowi większością kwalifikowaną). Następuje podpisanie umowy i jej ratyfikacja (jeśli nie dotyczy wyłącznie handlu, ale także obszarów, gdzie UE nie ma kompetencji wyłącznych, wymagana jest ratyfikacja na szczeblu krajów członkowskich). UE zawarła ponad 40 umów z ponad 70 krajami i regionami (np. z Chile, Koreą Południową, Japonią, Meksykiem, Nową Zelandią).

CETA (*Comprehensive Economic and Trade Agreement*) – umowa między UE a Kanadą, podpisana w 2016 roku i tymczasowo stosowana od 2017 (nie wszystkie kraje członkowskie ją ratyfikowały). Negocjacje w sprawie umowy toczyły się od 2009. Umowa zniósła 98% kanadyjskich ceł (docelowo 99%) na unijne towary. Otwiera sektor transportu, usług finansowych, pocztowych, kurierskich, telekomunikacyjnych dla firm z UE. Według danych promowanych przez Komisję w ciągu 5 lat stosowania CETA pomogła zwiększyć eksport towarów do Kanady o 26%, a liczba miejsc pracy związanych z eksportem zwiększyła się o 70 000. 44% więcej małych i średnich przedsiębiorstw eksportuje teraz do Kanady. Eksport nabiału wzrósł o 57%, produktów rolnych i farmaceutycznych o 41%. Import minerałów z Kanady wzrósł o 131%, energii o 70%, a nawozów o 225%.

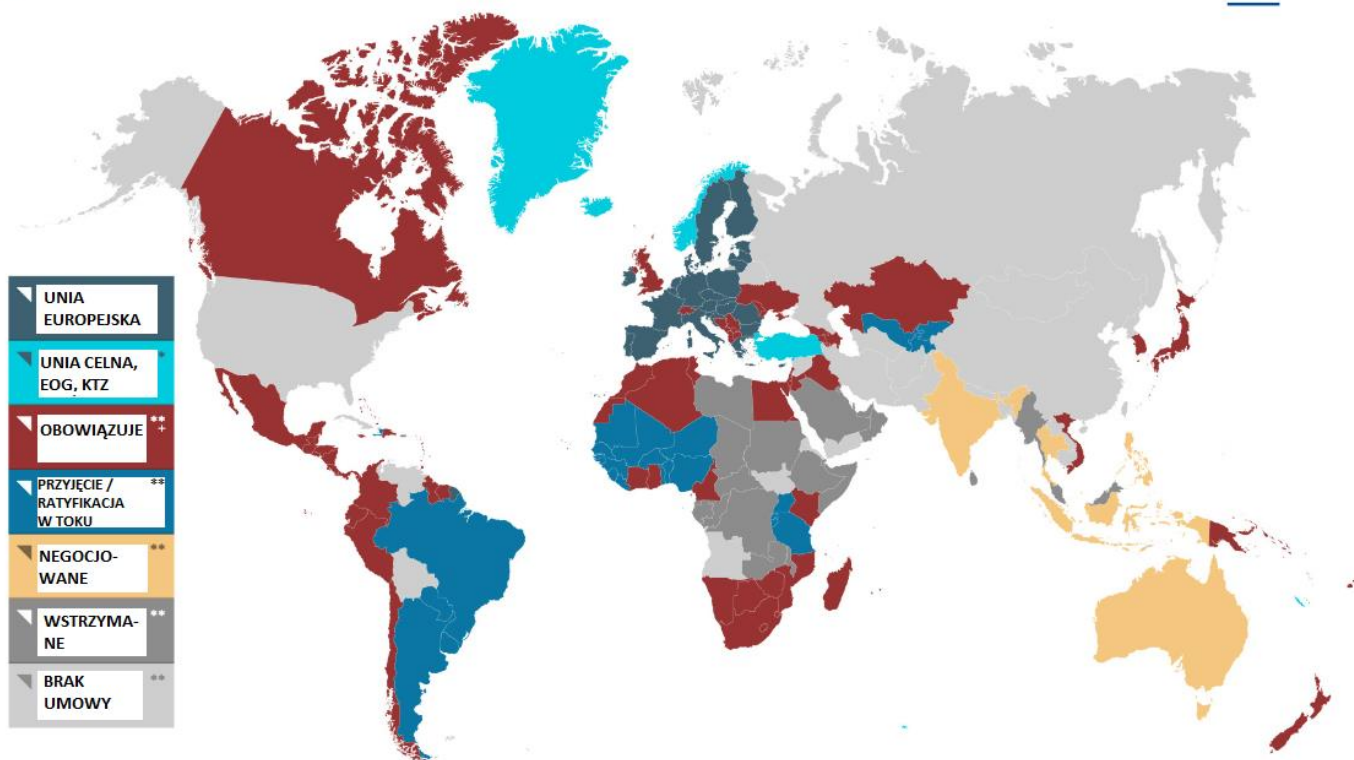
TTIP (*Transatlantic Trade and Investment Partnership*) – Transatlantyckie Partnerstwo w Dziedzinie Handlu i Inwestycji negocjowane między USA i Unią Europejską w latach 2013-2016. Odkryło się 15. rund negocjacyjnych. Traktat miał dotyczyć takich kwestii jak bezpieczeństwo żywności, zdrowie zwierząt i roślin, chemikalia, kosmetyki, wyroby medyczne, leki. Komisja zakładała, że zawarcie porozumienia przyniesie UE wiele korzyści – dostęp do amerykańskiego rynku dla europejskich firm, mniejsze formalności administracyjne dla eksporterów, nowe przepisy ułatwiające obopólny handel i inwestycje, nowe miejsca pracy, stymulację gospodarki, obniżkę cen itd. Od 2016 negocjacje nie posuwają się naprzód (sprzeciw Donalda Trumpa za I kadencji).

FRAZA DNIA

Jest to umowa korzystna dla obu stron, która przyniesie znaczące korzyści konsumentom i przedsiębiorstwom po obu stronach. (...) Wysłuchaliśmy obaw naszych rolników i podjęliśmy odpowiednie działania. Umowa zawiera solidne zabezpieczenia chroniące źródła utrzymania rolników. UE-MERCOSUR to największa umowa w historii, jeśli chodzi o ochronę unijnych produktów spożywczych i napojów. Ponad 350 produktów z UE jest teraz chronionych oznaczeniem geograficznym. Ponadto nasze europejskie normy zdrowotne i żywnościowe pozostają nietykalne. Eksporterzy MERCOSUR-u będą musieli ściśle przestrzegać tych norm, aby uzyskać dostęp do rynku UE. Taka jest rzeczywistość umowy, która pozwoli firmom z UE zaoszczędzić 4 miliardy euro ceł eksportowych rocznie.

- wypowiedź przewodniczącej Komisji Europejskiej Ursuli von der Leyen z okazji zakończenia negocjacji umowy między UE a czterema krajami założycielskimi MERCOSUR-u – Argentyną, Brazylią, Paragwajem i Urugwajem (*EU-Mercosur Partnership Agreement*) 6 grudnia 2024 roku. Rozmowy trwały od 2000. MERCOSUR (Wspólny Rynek Południa) to organizacja, która powstała w 1991. W 2023 MERCOSUR był 10. co do wielkości partnerem handlowym UE (to ponad 270 mln mieszkańców). Dzięki porozumieniu unijnym firmom ma być łatwiej sprzedawać na tamtejszych rynkach produkty rolno-spożywcze, maszyny, farmaceutyki, samochody, tekstylia i ubrania. Jednak umowa, podobnie jak inne tego typu, budzi wiele kontrowersji. Zwłaszcza wśród rolników (np. przewiduje, że na unijny rynek trafią nieduże kontyngenty wołowiny czy miodu) lub zwolenników konsumentów obawiających się, że na europejskie stoły trafi żywność tańsza, ale niespełniająca wyśrubowanych unijnych norm. Francja szuka sojuszników, aby zablokować tę umowę (mniejszość blokująca w Radzie UE wynosi co najmniej 4 państwa). 26 listopada 2024 roku polski rząd przyjął uchwałę, w której *Rada Ministrów wyraża sprzeciw wobec dotychczasowych wyników negocjacji z Mercosur w obszarze rolnictwa, w szczególności wobec podwyższenia kontyngentów celnych na mięso drobiowe* i ogólne ma wiele zastrzeżeń do porozumienia w obecnej formie. Stanowisko to nie uległo dotychczas zmianie.

UMOWY HANDLOWE UE 2025

Updated 10/04/2025

• EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY (EOG) / KRAJE I TERYTORIA ZAMORSKIE (KTZ)

** Free Trade Agreement (FTA), Deep and Comprehensive Free Trade Agreement (DCFTA), Enhanced Partnership and Cooperation Agreement (EPCA), Partnership and Co-operation Agreement with preferential element (PCA)

+ The updated agreements with Tunisia, and Eastern and Southern Africa are currently being updated; the updated agreement with Chile is under ratification. The DCFTA with Georgia does not apply in South Ossetia and Abkhazia.

Źródło: <https://circabc.europa.eu/rest/download/0e05d6f3-64f5-4661-ae0c-aefb68094d19?>